

Meie Mats.

Nr

Fr. B. Kreutzwaldi nim.
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu

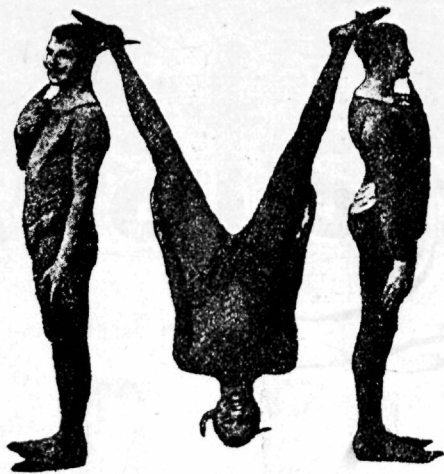
R 2015

0.

1906

Wares waakus waarikus,
 Roongas rooksus roowikus,
 Ootas mu hobu surema,
 Matsi ennastgi kõngema —

Meie Mats!

Rohaj, „Meie Mats“. Siin ma nüüd olen nagu wana wiiskopikat (10 kopikat tahtsin ütelda). Eõbrad ehk mäletawad weel, kui kolme ja poole aasta eest Keilas tõntajin, et üksford, kui aeg tuleb, tahan, nagu õige wabat-mees kunagi, talus korralikult teol käima hakata. Siin ma nüüd tulen. Ja teopäivi tahan esialgu igas kuus korra teha. Kui pererahwas joowib ja korraliku palga maksab, tahan edespidi ka tihimine teole tulla. Esialgu ehk lepite jellega.

Su te mind ifka weel tunnete. Olen seejama wõrukael, koerustükkide peale meister ja lustiline poisj alati. Eest:

Tulge kõik terwed ja tublid ja noored,
Tulge kõik waprud ja wijsad ja toored,
Tulge kõik sõbrad ja tuttawad kallid.
Tulge ka wanad ja wäetid ja hallid,
Tulge ka rangad ja rammadgi kofku,
Mehed ja naesjed kes kuulete loffku;

Kui ka kõik hullusti on, wõllanalsja teeme wiimaksigi weel. Alga —

Mis ma hääletu ägijen,
Mis ma rinnutu rõgijen.
Kra nad wõtjid Matsi hääle,
Matsi hääle, Matsi keele.
Rinnad rijuks rujukiwad.
Matsi maha muljukiwad.
Koleks mull lusti lulli lüüa.
Lulli lüüa, mõnda lüüa,
Nüüd nutaks nii, et külad kuulekjid.
Mäed, mered wastu kostakjid.

Alga —

See pole meie meeste wiiji,
Meeste wiiji, naeste moodi.

Nutu lugu liigutada,
Kurwa meelta liigutada.

waid:

Waat' kus mehed kui metsja pullid,
Kru Jaani hallid sõnnid,
Need ou kanged kaewlemaie,
Muuda pulla puistamaie.

* * *

Roh, na tugewad meie rebaje nahka mütsidega Matsid oleme! Ja wiimajel ajal läksime me' na kangele, et hakkasime „poolitikat“ tegema. Wa Jakobson (õsland ülendagu ta hinge ja alandagu pattu!) tegi teda oma „Sakalaga“ juba ennemgi — aga juurt meie tast siis teadsime.

Alga nüüd oli hoopis teine tubakas!

Nüüd oli meie pool iga karja poisj kange „poolitika“ mees. Tüdrukud ja poisjid — kõik tegid „poolitikat“ — „Poolitikad“ ja käsja alla.

Roh meiegi, wanemad mehed, tegime ka — aga ega me päris „poolitikat“ teinud. Kru-tasime muidu kõikjugu asju — ühe sõnaga tarwilisi asju. Tegime ka otjuseid, ja otjusele käsja alla. Ja peale selle läksime kirjutaja neid sinna jaata kuhu tarwis. Kõik je sündis — nagu Tõnnisjõu ütleb: „Seaduslike riigi korra all, õiguse põhjal, ustawa riigikodaniku kohuseid täites“.

— Alga meie mõija herra — tema tellis piisja! — oli wiist tema poolitika.

Muudu läks kõik ilusti — nagu peipji wenelaste kiija sõdmine — herra proowis piisja — meie käijime oma asjus aru pidamas.

Uga ilmas on kõik muudlik — asi hakkas nagu pöörama. Kirjutaja juure ilmus, tühi teab kust, üks piimahabe poisikene — lastis ennast tudengiks hüüda — ju ta wiist tudent oligi. Hakkas teine warsti rahwale kõik-sugu imelikka juttusi puhuma. Käskis kirikud, mõisad maha põletada, julaseid ja teenijaid üsna wähe tööd teha aga palju palka nõuda, lubas ilma maata inimestele warsti maid jagada, igale mehele oma paraja pataka. Siis kiitnud teine weel waba armastust, (aga jelle wastu olnud küla naised käte ja jalgadega) peale jelle rääkinud ta weel õige paljudest asjadest, mida kõike waja wäewõimuga nõuda — isäramis wabadusest, wõi priinusest. Poisikejed, kandimehed ja mõisa teomehed olid jellest kui joobnud. Kõrd oli jälle see isand kõnelemas — mina olin ta seal.

Isanda kõne oli mu meelest nagu na luiskamise laadi. Julgesin natuke, omalt poolt, tema sõnade wastu ütleva. Uga oh ja mu fulluke! Isand ees, teised taffa järele: „Dooge

kotti! Mats kotti! Pange tagurlane kotti! Waatafin nagu abi otsides ringi — ei pmutunud mitte ühte mõistliku nägu silma — polnud muud teha — kui tegin „jääred“. Nje mõtlejin: „Wõi see on see suur wabadus — juhi jõugu jääraht.“ Meie wa õnnis herra oli ka, tige mees — aga paar sõna mõisid ifka wastu waielda — aga nemad kohe kotti ja kotti!

Arwajin, ega jellest head wõi tulla — herra proowib püsja — poisikejed ajawad wanu mehi kotti — küllap oleme wiist wiimaks kotis kõik.

Warsti läks asi peri hulluks. Kõik hakkas nagu keema. Wanad kõijed ametnikud pekseti minema, need pandi ajemele. Imelikult oli uute meeste seas mõnejuuguste kirju kraamide pärast enne põlatud mehi kes nende wastu julges midagi võlida — jellele näidati kotti ja ifka jälle kotti. Ja warsti putkasiwad jaksad linna poole, ümberkandui põletati mõisajäi — purus-tati wabrikuid jue. Nagu konnaaj peale sadu — nii hakkas nüüd jarnaseid mehi wälja ilmuma —

kes ennem walguist häbenejivad. Nüüd need ja pool ogarad poisikejed oliwad alles asja mehed. Karjusiwad, hullasiwad, mõllasiwad, rööwisiwad üht lugui, lõngasiwad „elagu wabadus“. Sellele, kes neid nende tempude üle noomi julges — ei näidatud enam kotti — waid püsji ja püsji. Olid aga need mehed küll. Uga pill pikka ilu järele. Ja weel kõigile. Lubaduse mehed näitasiwad meile kotti ja püsji — Seaduse mehed püsji ja witsju — juurt wahet midagi ja nüüd oleme kõik kotis.

Kelle pärast?

Rumalus süin — rumalus seal!

Meie rebaje nahtje mütsidega Matside pärast poleks jeda küll waja olund. Need Matsid oliwad teist tõngu Matsid. Meid matja, tahetajje mõnel pool, kõige wäe ja wõimuga nüüd küll nende teiste matsidega ühe mütsi alla pista — aga wõta näpust! Meil on omad rebaje nahta mütsid.

Keila Mats.

Õpp.

Kirjanik Kalewipoega tõrwamas.

(Kodupoolist lhf. 91).

Inimeste igapäistest kõnedest.

Õjimine naisterahwas:
Kuidas teie mehega lugu on?

Teine naister.: Tänu Jumalale, pole wiga — jaadeti kolmeks aastaks külmale maale. Aga teie mees — kas poddi üles?

Õjimine naister.: Si — lasti maha.

Mis pärast meest turult riist ära wiidi?

Sellepärast, et praegustel päewadel iga elaw hing risti omaga kaajas kaitku.

Tühi lori, et meil ei olla ißiku puudutamatuist, eß katju kellegi külge puutnu, keda sõdatid finni wiivad — küll siis näed.

Herra: Et sina lontrus ei moista oma perris herra tere-tama, wõtab mina päewa maha.

Teopoiß: Wõta kuu ja taewa tähed ka.

Pileti kassa juures.

Kas lapsed pool hind maksab?
Poole.

Mudkep siis ißs lapse pilet.

Noh — mis laps teie olete?

Mi wai — kui rumal teie olep, fik teap, et juit Israeli laps olep.

17. Okt. Manifesti tagajärjed.

Wabasti kodanikka wangimajad täis,
Surmaedel sadanded wendade hanad,
Tuhandetel töölistel kõhnd pole täis,
Kõdigil pool hoolega töötawad witsjad
j. u. e.

Kirjanik wanapaganat pesemas.
(Wahepalude sed lhf. 61).

Kuulutus.

Haruldane!

Haruldane!

Imede ime — tõesti haruldane.

Kõigesuguste haruldaste imede muuseumis
näidatakse

**Ühte haritud Gesslast,
keda weel finni pole pandud.**

Eisseminek 50 kop. Lapsed pool hinda.

Tallinna maja peremehed waadata kade-
dujega wangimaja peale.

Mispärast?

Sellepärast, et see maja alla — niid puu-
püsti ißtrilisi täis.

Kuida kábarad káiwad?

Salwaste. Just nagu rahaministril.

Kuida nii?

Kuida nii! — Keegi ei taha mulle lae-
nata — waat' julle, kuidas nii!

Tsenjuritakistus.

(Soome oludest).

Ajalehe toimetuses. — Saime just praegu Selsingist telegrammi, seal juba ajalehed ilma tsenjurita ilmuvad."

"Noh, elagu!"

"Ara nõnda üttele!"

"Mis ma pean siis üttelema? Surraa!"

"Siüta banfai!"

"Eh! browning?"

Ükspuhas, kui see simule meldib, sest näe, nüüd elatakse ilma elagu hüüdmatagi, aga banfai on sõna, mida sul kõige pealt kõige hea eest tänada tuleb."

"No ei jeda oleks veel eila uskunud."

Nüüd on siis kõik tsenjuritakistused lõppenud?"

"Jah lõppejivad, ja taewas halastagu, et me neid kunagi enam tagasi ei saaks."

"Kuidas siis nüüd?"

"Mis nüüd? Sm. Kõik tsenjuritakistused tulewad kokku koguda ja tulewa aja inimestele hirmutamiseks muuseumisse panna, aga elawaid inimesi ei saa nad enam tülitama tulla."

"Ja meie lehe järgmine number ilmub ilma tsenjurita?"

"Muidugi."

"Noh, siis, efs wõin minagi jüma kirjutada?"

"See on ju oma asi, aga — — olgu pealegi."

Ja nüüd mina kirjutan. Si wiitsi hakata trükiwabandusest ja selle kajuist wana laulu laulma, tuletan ainult meelde kuidas tsenjuritakistusi on teada antud.

"Wanad „heal“ ajal kirjutatiwad lehed juurte tähtedega:

"Meie leht on täna tsenjuritakistuse pärast hiljaks jäänud."

See keelati ära.

Nüüd lehed ei ütelnud midagi, waid jätsiwad selle koha üsna tühjaks.

Bobrikoff — kadunud — andis siis prikaasi, ukaasi wõi maniwesti, wõi mis see oli, et ärakustutatud koht tuleb „harilikku lugemisega“ täita." Siis algas „harilikku lugemise“ aeg ja mõnes paigas teatajivad ajalehed jälle:

"Meie lehes on täna harilikku lugemist."

See juur „pühimus“ wihastas ja määras, et niijuguseid „meeleawaldusi“ ei tohi kreisirii-giga igaweseks ajaks ühendatud soomemaalaste rajamaakondade ajalehtedes ette tulla.

Wot.

Jah, mis siis tuli, jeda ma nüüd jün öieti ei mäleta, aga wiimajel ajal oli ajalehtedes peaaegu wahetpidamata ja „harilikku lugemise-na“ see ilmajüüta lause:

"Meie lehe wiimane number jäi hiljaks."

"Aa, ti duraf!"

Ja siis märgati seal kõigefõrgemas ametikohas, mille isaliku tiibade warju all kõik Soome ajalehed oliwad, et see wõib rahwa seas „paha werd“ ärata-

Sel ajal, kui Piirikiwi üle piiri läks.

da ja siis keelati seegi ära.

Siis oli mõni aeg üsna wainne ja ainult üsna hoolas ajalehelugeja wõis wabel tutwast lehest aru saada, millal jeda wäha oli näpistatud, aga leht ise ei teadnud sellest midagi.

(Si mitte midagi!

Si jüugugi rohkem kui mina nüüd näpistajin jünult, ilus ehk ütetu lugeja, jepa pihtidega fõrwad ehk nina ära.

Alga siis koitis ajalehtedele waba aeg. Pihid pandakse muuseumisse, kus tulewad põl-

wedgi näha wõivad, misjuuresid piinariistu 20. aastajaja algusel tarwitati ja jüna läheb ka kõik see trükimust, mida wäljamaa ajalehtede maalimijeks 10,000 marga eest osteti, pinslid

ja muud kõrgeaaulise trükiwalitjuse aastate joof- jul muretjetud piinariistad.

Jah, nüüd on lõpp ja „Mats“ mäugigu lõpuks jelle peale üks hea lustiline lõõtfapilli lugu.

Kuidas enne oli.

Meie aja rahwas on päris täitmata. Ma räägin Eesti rahwast. Jumal teab mis nad nüüd ei taha, neid nõudmesi ei jõua wana tont ka enam täita. Eks ta ole kõik pattu asi ja õela kiusatus. Sellepärast ka wanaisa seda pahurat rahwast nüüd õiglaselt laseb nuhelda. Meiegi Mats sai oma sada sirakast — selle ette, et julges nii häbemata olla ja rendi alan-

dust paluda. Peale naha täie ja witsale suuandmise oli õnnis ja hea tundmine rindus, kõik wana hea aja mälestused tuliwad meelde. Rõõmu pisaratega mõtlesin oma esimanemate peale — minagi waene olin nende wääriliseks arwatud. Aitüma kalli „moisa“ wanematelele — hea õpetuse ette.

Läksin siis kojupoole. Kodu jõudes läksin wana isast kingitud kirstu kallale. Wana isa oli ka kirjamees ja mõned kirjad oliwad temast weel järele jäänud kirstu nurgas. Leidsin sealt siis minu wana isa elu loo kirjelduse — panen ta ka teile õpetuseks üles.

See on nii:

Lammas tõi lauguga talle,
See sai herra õiguseks;
Emmis tõi palju pörsaid
Saiwad herra praadi warda;
Kana munes mõnda muna,
Pandi kõik herra pannile;
Lehm tõi härrik wasika,
Pandi herra karja pulliks;
Mära tõi täkut warsa,
Wõeti herra ratsa ruunaks;
Perenaesel oli palju poegasid,
Saiwad herra kana-poisteks.

Eks ole lühike ja selge? Wõtke lapsed õpetust.

Õigured täis nagu mõisa teomehe hobune!

Õga teomees ijegi ilma õiguriteta pole, aga teomehe riufad pole nii kuuljad kui teomehe hobusel. Waata mõisa hobust eemal tee peal, ta on erk kõiki teomehe märguandeid tähele panema. Ta teab, et iga effitus jüin hoopijid selga toob. Aga waata jedaajama hoost mõisa õues, kus ta teab, et jafja jüma all on

„Wabaduse ajal“ 1905.

Meie kogume wabaõhtlikka andeid. Olge head, andke ajawiitmata, muidu wõib rewolwer kogemata lahti minna!

ju teomees lüüa ei tohi. Kui jün teomees nõdtab ehk hõdtab, ta ei tee wäljagi, wahib jündijale aga päris jultnuud häbemata pilguga näkku ja nagu küüks pilgates: Kas ja mitte tprim ei ütelnud. Jah, nende mõisa hobuste wiguriteest mõiks mõndagi juttu teha, ijeärans

tuttawast kõrmist ja walgest, kes jaba fihwab, taffa üles lööb ja alt aija wälja ajab, aga jäägu jeeford. Wast jaab loomafaitje jelts kuulda ja hakkab kimbutama, jett kõrwid ja walged on ju fange kaitse all.

Rattensfängerei.

„Saksa lõks“ eestlastele.

Nagu „Meie Mats“ ustawateest hallikateest knuleb, olla maamehed ärda palwe-kirja üle-male poole jaatnuud, milles palutakse, et jõjawaqi peale maa rahustaniise kaarna tõugu liudude peale jahti hakkaks pidama (maa-meestel pñssa ei ole ju). Palwe põhjuseks olla kartus, et selle tõu liududel, müüdsjete jündnuuste tõttu — inimese liha ja were hinnu liiga juureks on läinuud ja jellteläbi elusatel juba kardetawad on.

Nii ei ole jõjajeaduse lõppu nii pea woda-

tagi jett teatawasti on kaarna tõugu liinuud wäga kawalad ja ette waatlikud.

== Ka jarnadus. ==

Jallinu pidada siis otša jaama, kui kõit ehitused lõpetatud ja misü pole hakatud.

Wõdimmehed pidada siis otša jaama kui kõit wolikogu liikmed walitud ja misü pole walida. Sääraste juhtumiste eest hoida mõlemad hirmuga.

Wifalinnast. Suur ärewus kohtu nri-
jate hulkas — meeleheitmine wangi koja wa-
litfufe ringfondades. Hult wangifi kadunud.

Ufi felgub. Wangid boikoteerimud ilma-
litka kohtuid — läinud wana Sumala juurde
omale digust jaama. Neid wõetud jeal lah-
festi wastu.

Kambjast. Dr. Krupp on „kõige mõju-
wama abindu politiliste efituste sisse jattumise
wastu“ üles leidnud. Oma leiduse peale on
herra Dr. Krupp patendi wõtnud.

Kambjast. Täna käis Balti mõisnikkude
ja Balti Sakfa ajakirjanduse jaatkonnad Dr.
Kruppile õnne soovimas. Jaatkondade herrad
ütlesiwad, et leiduste mees Edison Dr. Kruppi
kõrwal kõige oma leidustega päris null olla.

Balti aadeli seisus wõttis ühel häälel Dr.
Kruppi Balti aadeli seisusesse wastu. Herra
Dr. Kruppi nimi on nüüd Dr. Baron Krupp
von Kambja.

Kambjast. Dr. Baron Krupp von
Kambja'le annetati aini adress.

Kambja mehed on otustanud Dr. Kruppile
von Kambjale aini jaumast kohe ehitada. Otfi-
takse kunstnikka.

Kambjast. Meeri walla peremees T. Ka-
daf pandi Balti Sakste poolt wande alla, oma
häbemata kahtlustufe pärast tohtri herra üles-
leiduse asjus.

Tallinnast Tallinna poolt tõuseb ähwar-
daw hoop Kambja kihelkonna kuuksijele. „Wiru-
lane“ arwab, et Tallinnal see aini olla tohtri
herrad oma lapjeks arwata. Kambja mehed
pühkigu juud puhtats.

Tartust. Weil mõllab hirmus kodu jõda
Sakste ja Westlaste wahel. Aptekerid ja
rohukauplused on suure hädas. Tõnissoni
häbematuje läbi on kõik jarnased ärid „Mahu
tillkadeft“ kuuwad. Mõit rahustamise pulbrid on
ka otjas.

Kõrtsuemand on omale linnast süljekasti ostnud. Sulane leiab, et temagi asja
tunneb ja sülitab sinna sisse.

Emand (wihasel): Kas sa aru ei saa, et see on sakstele, sinusugune wõib
põrandalegi sülitada.

Jaak ja mina.

M. j. Teise korra peal mängitakse klaverit. See kostab selgesti alumisele korrale, meile. See on kole! See on mõni barbar, metsik, metslane, kes mängib. Tema sõrmed lõigab!!! See on midagi ülesrääkimata hirmjat. See on nagu elewendi jalahoobid. Temal peab küll hirmus metsik ijeloom olema. Tema esivanemad on küll inimesi söönud. Kui ta tunni on mänginud, siis olen ma selle üle kindel, et temagi inimeseliha sööja on. Tema maitse!!! Mina jaan selles ifka kindlamaks, et ta inimesesööja on. Sest muudu oleks tema arusaamine teine. Tema harjutamisewiis on selgeks tunnistuseks, et ta halwa loomuga on. Ta on hoolimata, ülekohtune ja warastab. Minu meelest on ta vähemalt paar korda türmis istunud.

Mina ei ole kaheksateistkümmend aastat palwetanud. Gila langesin ma põhwili ja ütlesin: „Kõigewägewam, mina palun, ole nii hea ja saada üks meteor kõrgusest tulema. Kõige juurem, mis sul seal on. Läfta see minu kiusaja kohta, kui wõimalik pähä. Wõta teda oma juurde!“

Minu palweid ei ole enne iialgi kuulnud. Si kuulnud jedagi. Teise korra peal kestab klaverimäng ifka edasi.

Siin on julle tükike minu kannatamise loost. Muudu olen üsna terve.

Jaak.

„Mats“ jätab tsensuriga jumalaga.

Küsimuse kirja tõi postiljon minule, paremalt sõbralt, Jaagult. Nädal hiljem tuli teine kiri:

M. j. Minu palwet on jüisgi kuulnud, ehk küll alles nädali pärast. Ta on minule hea mõtte annud: Mina kolm ära. Ole hea ja saada minule 50 rubla, et saaksin üüri ära maksta.

Muudu olen üsna terve.

Jaak.

Järelikiri: Üra jüisgi weel jeda 50 saada. Ma katsum weel elada ja kannatada, ühe kuu ehk poolteist. Siis wõid korraga terve 100 saada.

Seejama.

Selle järele ei olnud kolmel nädalil midagi kuulda. Siis tuli kiri.

M. j. Üra saada midagi. Minul ei ole enam midagi tarwis. Mina heidan kahe nädali pärast abieluse — rikka neinga — jelle samaga, kes klaverit mängib. Tema on ingel ja mina olen nii õnnelik. Sina tuled tingimata meie pulma, aga ei tohi minu pruuti armastama hakata. Ta mängib imeilusasti klaverit. Jääranis on wiimajel ajal õppimine palju edeneimud.

Jaak.

Kahe nädali pärast olivad pulmad. Jaak oli õnnelik. Mina pidin tema toredates tubades terve nädali wõderjil olema.

„Kas ja märkad midagi?“ küsis Jaak pulmade järgmisel päewal ja naeratas.

„Ma ei märka midagi.“

„Meil ei ole klaverit,“ ütles Jaak rõõmu pärast käsi õdrudes.

„Jah, ei näi olemagi.“

„Kas jaad nüüd aru?“

„Juba hakkau aru saama!“

„Jah,“ ütles Jaak, „mina kojijüta ta omale ja nüüd ta enam ei mängi.“

See oli kõige toredam mõte, mis kellegi inimesel kunagi on olnud. Wõi mis?"

„Sui!“

Sealhamas hakkas teise korra pealt hirmus plärin kostma. Meie peade kohal tagus keegi koledasti flamerit. Siis oli laulu kuulda, naesterahwa hää, laulis walesti.

„Hirmus!“ ütles Jaak. „Sila wast kolijwad süa.“

„Kas see ka mõni rikas neiu on?“ — — —

„Du on, rikas ja üsna ilus, aga jeda ei ojanud ma kunagi arwata, et tal nii inetu hing on. Issand halasta!! Kas sul puuwillu kaajas on? Kui wõiksin, kojiksin ka sellegi, aga“

„Kuule Jaak, mina arwan, et siin weel wõib abi leida. Neiu on kannis, eks?“

„Du, ja rikas.“ — — —

„Jah, ja rikas ja mina olen kema kah, kui mitte just rikas.“

„Ahää!“ ütles Jaak.

— „nii et kui mina proowiksin jeda sinu methodet — —“

Wäie minuti pärast istusime ülemisel korral. Jaak oli mind sinna tirinud, esitelemud, tutvustanud ja inet korda jaatnud. Weerand tunni pärast olin mina peafemata armastanud ja poole tunni pärast palusin mina neiu flamerit mängima, sest ta mängis kui ingel. Kolme kuu pärast olin mina inglil mees ja elasin kui taewa rõõmu sees. Jaak elas sel ajal wastupidises paigas, sest tema prona oli hakanud flamerit mängima — wägise.

Nüüd oleme jüsqi juba mõlemad õppinud muusikast arusaama. Jaagu prona ometi ei laula! — Münnil laulab!

Sila jättis Jaak minu jumalaga — igawesti. Minu prona oli tema prona meelitanud laulutundisid wõtma.

Kuda mees pääses.

Kaupmees Ahne kontorisse astus räbalane mees ja palus raha abi.

„Wabaduse ajal“ III.

Telli „wabatahtlikult“ jeda ajalehte, mis praegu su terwisele kõige kasulikum on!

Kaupmees Ahne on päris kitsipunn, kes iga kopikat nii kama näpus hoiab, et see pikerajaks wenib. Ta hakkas tobe tõrelema:

„Wõi teie palute abi ja ometi olete näu järele noor ja terve mees. Paiskadele ei anna mina midagi, teie pole weel eluajal tõsses hädas oimudgi . . .“

„Mina ei ole hädas olnud — no kes siis weel! Mina olen ometi Mutteni all selle toha peal olnud, kus mehi nagu loogu maha langes ja kuulijid nagu rahet õhus wingus ja . . .“

„Aga siis olete wäe jookkit? Kuda te muidu wõistite elusse jääda, niisugune lurjus . . .“

„Ei, jookkit ma ei ole. Kartmata seisin seal nii kui praegugi. Aga seal on üks „kuif“ miks ma surnud ei ole. Kui minule 20 kop. annate, siis ütlen, kuda ma eluga peafesin.“

Kaupmees Ahne teha wärises ihususe pärast, kui ta 20 kop. ferijaja kätte ulatas.

„Jah, waadake“, — jeda üteldes läks mees üsna ukse ligidale — „mina olin just seal paigas, kus Mutteni all kõige karedamalt jediti, aga mina oli seal tats kuud pärast jeda kui see lahing oli.“

Usudpetuse tunnil: Mitmesuguseid ristiinimesi meil on. Kahesuguseid: Need kes usuga halbidavad ja need, kes seda häbenevad.

Polegi tühi jutt, et Järw waimudega tegemist teeb. „Wirulase“ teises numbris kutsus juba Bert'i kadunud cand. jur. Steinbergi wälja.

Kas armus: Weltweebel: Kuda suurküfid tehtakse?

Rekrut: Wõetakse pilergune aut ja walatakse wäike ümber.

Ei hoolinud midagi.

Rong on just Tallinnast ära sõitnud. Kolmanda klassi wagunis istub teiste seas üks waguja näoga, habemeta maa taat ja tema wastas pingil määratu juur reisikorw.

— „Nii juurt korwi ei wõi wagunisse tulla, — jelle peab pagashi panema,“ — tähendab konduktor läbi minnes.

Taat ei pane tähelegi.

Wärsti tuleb ülenkonduktor. „Piletid, olge head,“! ühtlasi näeb ka juurt reisikorwi.

„Kuule taat, nii juurt korwi ei wõi wagunisse tulla, jelle peab pagashi panema.“

Taat ei liiguta kõrwagi.

„Kas ei kuule? ja konduktor tõukab taadile külge.“

„Miks ei kuule.“ Taat istub ifka rahulijelt.

„Sa pead lähemas jaamas jelle wagunisse wälja wiima ja pagashi panema.“ Konduktor on ju üsna tige.

„Si wii!“ wastab taat rahulijelt.

„Mga ja pead!“

„Si!“

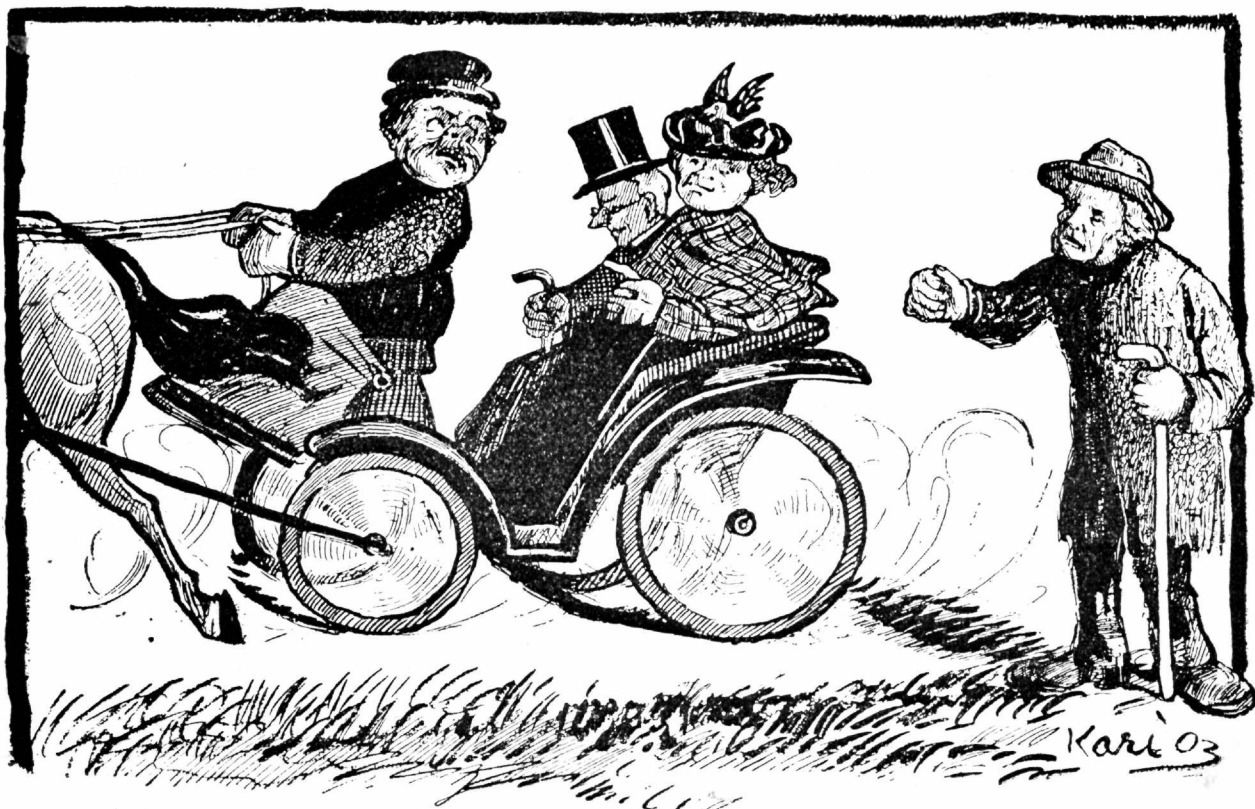
„No siis jarmif wõtku!“ mõtleb konduktor, ije wihast tulipuhane ja läheb teise wagunisse! Taat istub ja põletab piipu, nagu poleks midagi juhtund.

Sõiti jaama ette. Waewalt oli rong seisma jäänud, kui jaama ülem wagunisse astus.

„Kuule, wanamees, kanna korw wälja ja pane pagashi.“

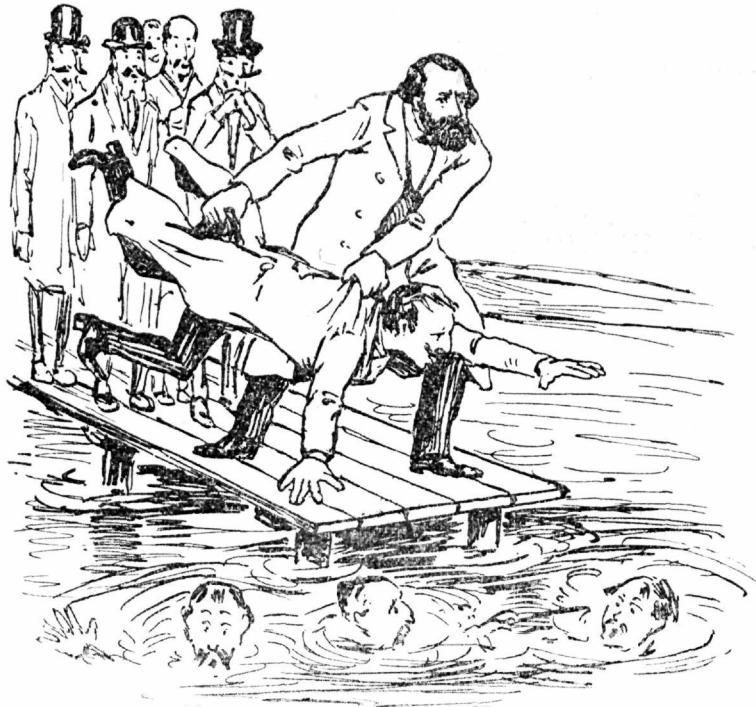
„Si!“

„Kas ei?“

Kutsar sõidab üle külamehe, ja et see midagi noomituseks sõitjatele meelde tuletab, kärgatab kutsar: Suu kinni, ära karju seal! Oleme parematestgi üle sõitnud ja pole niisugust kisa tõstetud.

Ma „Walge“ ja

Enne.

„Si.“

„Pagan wõtku! Sei, konduktor ja patifandjad, wiige kow platformile.“

Konduktor ja patifandjad wõtšiwad kowist kiini ja saiwad jelle suure waewaga wälja. Rong läheb. Konduktor tuleb jälle wagunisse ja näeb oma meelepahaks taadi ikka wagunilt piipu tõmbawat.

„Kas oled ja hull wõi purjus,“ küsib ta, et jaama peale jäänud kowist juugugi ei hooli?“

„Ega see minu kow ei olnud!“

„Alga kelle siis?“ Konduktori silmad lätšiwad suureks.

„Kust mina tean Ega mina siin mõni waht pole!“

Konduktor läheb sõna lausumata wagunist wälja, reisiijad naerawad ja taat tõmbab juitsu niisama tõsiselt kui emegi.

Kirjawastused.

A. S. Paul ei kõlba.

Saatja J. Selle asja üle ei maksa naljatada.

Zufu N. Paberikow'i läks.

J. K. S. Teie saadetusel on — noh, kuda ütelda, esimese wärskuse lõhn nagu puuduks.

K. L. J. Teie nõuate, et kirjutuse ära trükitšime. Siis oleksite pidanud meile ühtlasi ka seljanaha arstimiseks praegusel ajal mõjuwat rohtu õpetama.

Mis. Laste aga tulla, mis trükitakse, seda maksetakse.

J. S. T. Dooge waršs turule näha, siis wõime hinna määrata.

A. U. P. Teie õnn, et oma luuletuse postiga saatšite. Mlati on Teile kasuks ettewaatlik olla. Oletšite seda isiklikult tooma tulnud, siis —

Wedru. Bildi suurus ei ole talistusteks, saatke näha.

Tuist, Pärnus. Kui siia tulete, siis seome Teile weskitiwi kaela. Kui ei tule, siis siduge ise.

Siiraf. Warastage teine ford paremine.

S. T. Naljad on head. Detame järke.

Balti parunid.

Nüüd.

Pastor teadis.

Kirikuherra: Mikspärast tahate teie oma poega koolitama hakata ja just pastoriks? Temal ei ole hea pea ja teil pole raha.

Ena: Nõnda see küll on, kirikuherra, aga see pois on nii waga ja jumalakartlik.

Kirikuherra: Ei see üksi aita, sellega võib ainult taewasse saada.

Tohtri määrus.

Tohter: Näitab nagu ei oleks te mitu kuud saunas käinud.

Perjaja: Waadake, tohtri herra määras mulle, et sauna tohib ainult kaks tundi pärast lõunajõõki minna, ja mina ei ole mitu kuud lõunat jõõnud.

Rikkus ja armastus

Pastor (wähe naljatades Soopära Mardile, kes hiljuti leseks jäänud): Ega nüüd Mart — wana mees — enam uuesti naist ei wõta?

Mart: Oh . . . ei tea, kui saaks rikka, siis . . .

Pastor: Ja . . . ja . . . rikas naene võib tihtigi maja pörguks teha.

Mart: Ega see kadunud Leemugi just misjumär olnud, aga oli teine wahel kurat küll.

Meesterahwa päewaraamatust.

(Peigmeheena) . . . Ja tema jumke; kui õnnis on tema naeratust näha; taewalik waimustus täitab mu südant kui tema wäike jumke ent õrnalt awab, et mulle julatawat muju anda ehk kõrwasse jõjistada: mina armastan sind . . .

(Kümne aasta pärast . . .) Ja tema lõnad weel siis! Usna külm wärin käib üle selja, kui ta oma hambutunud jõehobuse mokad lahti teeb, et oma harilikku epistlit lugema hakata.

Uuemad sõnumid.

Ega pole üks mees pahem kui teinegi ja kui kõik muud mõllawad linnawalitsusega ja linnawalimistega, siis teen seda ka minagi! Ja eh ja pois, kura nad mäsawad, näitawad rusikat ja naerawad habemesse nii enne kui ka pärast walimisi, nõnda et wiimaks iga wiimane selge mõistusega mees — naestel õnneks ei ole walimise õigust, tänu taewale, sest siis, oleks hullamine weel suurem — on peast päris segane. „Matjil“ ometi

Tulewased Eestimaa mõisatöölised.

Saksad soowisiwad Leedumaalt paremaid töölisi mõisatesse tuua.

on weel korda läinud enese mõistust ohjades hoida, sest ikka kui mina linnawalimiste sõnmid loen pigistan ma käed rusikasje, naeran habemesse ja mõllan, et oma tajakaalu hoida.

Ja mis inimestel kõik meelde ei tule. Tallinnas hakkasiwad need, kes wiimajel walimisel läbi kukkusiwad, palwekirjasiid linnawalitjuse lastilastmijeks valmistama. Kui neil see nõu korda oleks läinud, siis saadab warsti küll igamees, kes weel linnapeaks pole saanud, selle saamiseks paberid ülemale poole. Ja „Mats“ teeb jedaajama. Ja kui „Mats“ on linnapeaks sanud, siis on ometi üks linnapea meiemaal, keda teised wõitsiwad eeskujuks pidada.

Tõnissoni tähtsus tõuseb maailmas kuulmata kõrgelse. Enbised wastasjed tõendawad seda kõige ägedamalt. Eduard Wilde kirjutab Saksjamaa lehes „Neue Zeit“'is, et Wenenmaa revolutsion oleks täiesti wõitnud, kui mitte Tõnisson poleks wastu töötanud. No on aga poisj küll, see Tõnisson.

Saksa lehed ei jäta oma kahesugust mõõtu kusagil tarwitamata. Kui Wene lehed kirjutawad, et Eestimaa rahutuse majanduslistest põhjustest tõusnud, siis seletawad Saksa lehed, et Eestimaa ikka päris poliitika-revolutsioniline mäjs olnud. Kui aga Rootsimaa lehed

Baltimaalt põgenenud politiga süüdlasest kirjutawad, siis seletawad nedsamad Saksa lehed: pole need kellegi politika põgenesjad, ainult lihtlabased mõisate põletasjad ja muud ühtigi.

Saksad rõõmustasiwad, et tapariistad rahwa käest ära wõeti ja soowiwad, et ikka enam peaks korjatama, olgugi, et Eesti rahwa poolt rahutuste ajal ühtegi saksa polnud ära tapetud. Nagu kuulnud oleme, saadawat weel niisuguseid palweid ülemale poole:

I. Et kõik kirstoste, saagide, peitlite, winnalbe, oherite, nugade ja muude terariistade pidamine ära, feelataks.

II. Et kõik raud rahwa seast ära korjataks ja rauakauplused kinni pandaks, et rahwa tapariistade tegemiseks aineid ei saaks

Warsti antawat siis need kõik sõjakohtu alla, kelle juurest küll rauda leitakse, millest wõiks sõjariist tehud jaada.

Waike aeg oli see sõjaseaduse aeg Tallinnas, mitte politseigi ei rikkunud kordagi rahu. Kõik asjad siendati sõbralikult ja rahulikult.

Amerikas on üks neiu kohtusse kaewatud, selle pärast, et ta seelikujaba nultiljal oli liiga kõrgelse tõstnud, et see mitte mustaks ei saaks (mitte nultis, waid seelikujaba). Seda ei oleks pidanud ta mitte tegema, sest politseji meelest oli ta sellega kõbluse määrusi rikku-

nud. Üks oleks wist kõige targem, kui naesed kannal-
siwad samasuguseid säärelatteid kui mehedgi. Siis ei
oleks waja seaduses määrata, kui mitu tolli naesed wõi-
wad seeliku saba tõsta, ilma et kõlbluse määrust rikuks.
Aga wist lähem ka poliitseil raskeks tollipulk taskus neiu-
delle walwata, et nad sääri mitte üle seaduses lubatud
määrä ei näitaks.

Keerd ülesanne inimeste mitmesugusest wäärtusest.

Ajalehtede järele.

Üks parun on niisama palju wäärt kui
tofin lätlasti. Pool parunit on terve juudiga ühe
hinna alla arwatud, wõi teiste sõnadega: kabe
juudi eest üks parun. Vonnit keretäis maksis
3 furnud ja 3 haawatud saarlast, ehk õigemini
— kolme furnud ja kolme haawatu saarlase eest
anti vonnile üks nahatäis. Küsitakse, mis mak-
sajab siis eestlane ja saarlane ja palju nad kokku
maksawad? Wastus: „Eestlane“ maksab sel
aastal 3 rubla ja „Saarlane“ 2 rubla, kokku
muidugi siis 5 ümargust.

Täh.: ülesanne ja wastus on ajaloolikult
õiged.

Igaühele oma osa.

Suulepalad pühendatakse harilikult ikka „kalli-
male“, „armsamale“ ja kellele kõik weel. Nüüd
aga pühendatakse ajalehe juhtkirjad ja terwed
kaasanded kõik ainult „wihamehel“.

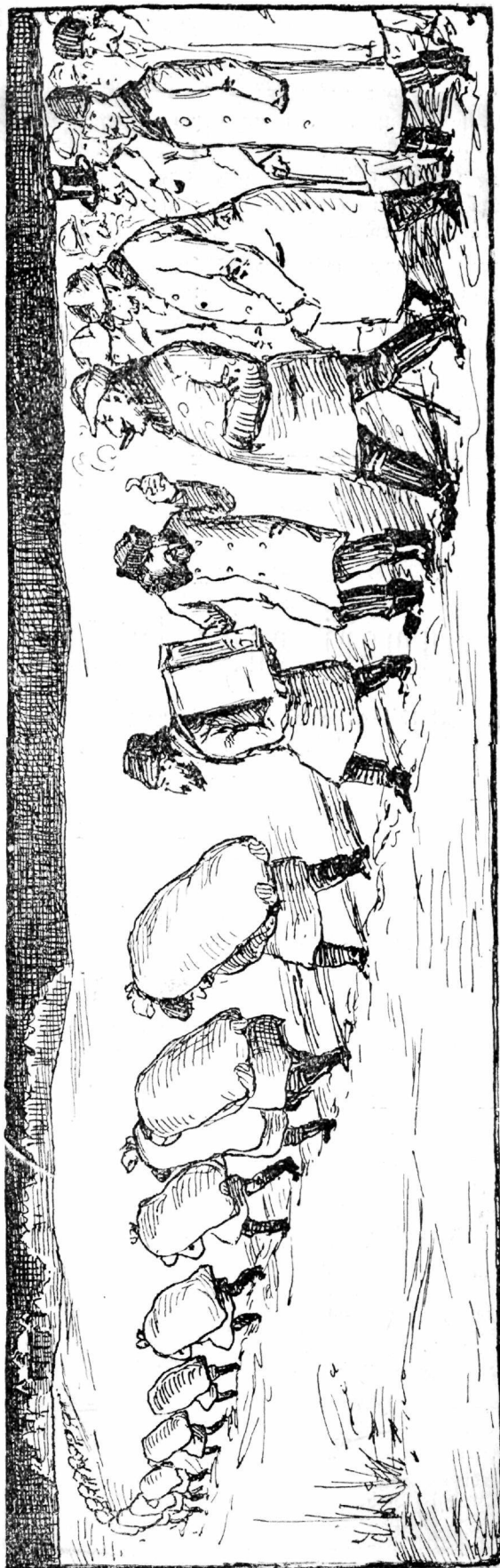
„Ka mina lõpetan oma streigi“, ütles wa-
napoiss, kui sõjaseadus maksma pandi ja läks
kõsja.

Siigla edenemine.

Alles paari aasta eest hakkasiwad ajalehed
kaks korda nädalis tulema, nüüd juba ühe päe-
waga kael näol. Kui kõik meie „poliitilised,
kirjanduslised ja majanduslised“ lehed kaksikutena
välja lagunewad, siis saawad küll wist kõik
wanad kõrtsud paberitabrikuteks ümber muude-
tud ja mõisajulased trükitöölisteks kaswatatud.

On juttu kuulda, et sõna „humor“ tae-
takse tarwitusele wõtta. Selle mõte eest peame
kõiki hoiatama: siis ehk hakatakse weel niisugust
nalja nõutama, mis selle uue nime wäärt on.

„Üks seal künned olewad, ta lähaks puu
otsa“, ütles keegi Seilule, kui ta esimesi jalmi-
kuid kirjastustuses nõrgaks nimetati.

Meie läheme ühes koos ühise kodumaa heaks tööle!

Ütles

Kiluriigis näib ka streik lahti olewat, ütles kalavandlane, kui võrgud tühjalt weest wälja wõttis.

Uulitsarahutused, ja politised pole kufagil, ütles Anderson kui kasjid kistlejwad.

Mis pagana barifaadisiid nad jita on ehitamud, ütles kaupmees, kui ta klubist tulesse uulitsaparandaja pufkjala pääle kuferpalli läts.

Kauged kisuwad, wägewad wõitlenuwad, waesed teewad tööd ja riffad joomad, ütles waene wabatmees, kui minewal aastal jõulu esimesel pühäl ennast esimest korda purju wõttis.

Kord tuleb jalale seada, ütles Kaika Kaarel, kui naest muutis.

Weest peetakse sõnast, manifestist majesteeti, ütles wana sõna.

Sotjaldemokrat, ütles Lump, kui werise põllega lihuuikku nägi.

Need wiis aastat lähewat pea mööda, ütles õpi-pois, kui esimesel õhtul meistri käest kolli sai.

Õtji nagu politsei diinamiti, aga jitsgi ei leia, ütles Hans, kui kindad kadunud oliwad.

Põrgumasin, ütles Paul naeje korseti kohta.

Kõigist reformidest on reformkingad kõige tarwiliikumad, ütles neuu Hilpharakas.

Kuulutus!

Anneme teada, et oma äri oleme suurendanud ja pakume oma rohkesti lagawarast kõige paremat liiki

Humori rahustusöli ja Satiira teemisesoola

ja lood, et kõik abitarwitajad meie poole tulewad. Tilgad antakse üks kord kuus, 10 kop. korra eest. Ka aasta kaua teeme, 12 korda 1 rbl. 1/2 aastat, 6 korda 50 kop. Postiga aastas 120 kop., poola. a. 60 kop.

Annepakkikult **Meie Mats.**

Gestimaa kubernereri herra kirja põhjusel 8 märtsist 1906 a. hakkab „Meie Mats“ edespidi korralikult ilmuma. Iga kuu ilmub ta Tallinnas ja saadetakse tellijatele koge ära. Hind aastas postiga 120 kop., ise ära wiies 1 rbl. 6 kuu eest postiga 60 kop., ilma postita 50 kop. Üksik nr. 10 kop.

„Meie Matsi“ toimetuse on esialgu Tallinnas, Liivalaia uul. Nr. 23. Wenekeeli adres: Журнал „Meie Mats“ J. Jaason Ревель. „Meie Matsi“ sõprade tähelepanemist juhime selle peale, et „Meie Matsi“ proowinumbrit enne wälja ei anta, kui selleks sündsamad ajad tulewad. Niikaua palume kõiki sõpru ilma proowi numbrita leppida.

Annepakkikult **„Meie Mats“.**

Minu päewapildi töökoda

mis enne Wiru uulitsal oli, on nüüd Suure Karja uulitsal № 9,

omas nutes ruumides, mis kõigi uuema aja nõudmistele järele sisse seatud. Uleswõetted saawad iga päew ja igasuguse ilmaga tehtud ja pildid ruttu maaitserikkalt ja heaste valmistatud. Sinnad odawad.

Пәәwапилтнiк Тiидерманн.

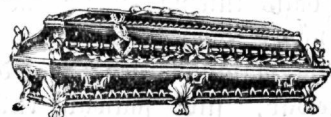
Haruldane uudis!

Meiud !!!

Lugege — mina tubli noormees, soowin Teiega kirjawahetust — mille eesmärk abieli. Olen wäljamaal olnud — edumeelne. Kapital soowitan.

Adr.: Selle lehe toim. S. B. tähe all.

Дозволено цензурою Г. Юрьевъ, 29-го марта 1906 года.

Soowitan Metallpuusärkisid

ja metallkrantsiisid igas suuruses tammepuust poleeritud ja tammepuu karwa lateritud 5 rublast peale, riidega ületõmmatud puusärgid 10 rbl. peale on alati walmis saada, lapse puusärgid on alati walmis ehtes saada.

Puusärkitegijatele soowitan kõiksugu puusärgi ehteid wabriku hindadega. G. Silberg. Suure Karja ja Posti uul. nurgal Tallinnas.

Rätsepp M. Hermann,

Tallinnas Dunkri uul. Nr. 21 kort. 3.

Kõiksugu rätsepa töösse puutuwad tööd saawad moodi nõudmistele järele ja tubliste valmistatud. Töö hinnad waeruwäärt odawad.

RAHVUSRAAMATUKOGU
AR

Типография Эстляндскаго Губернскаго Правленія.